

VOGELS VAN HET VEEN.

Excursie Twentse Vogelwerkgroep i.s.m. Vogelbescherming en Staatbosbeheer, t.b.v. de Nationale Vogelweek op zaterdag 14 mei 2016

Na een ontzettend mooie week met warm en zonnig weer moesten wij het vandaag doen met de winterjassen aan. Gelukkig was het droog en konden wij om 8.15 uur starten met de excursie.

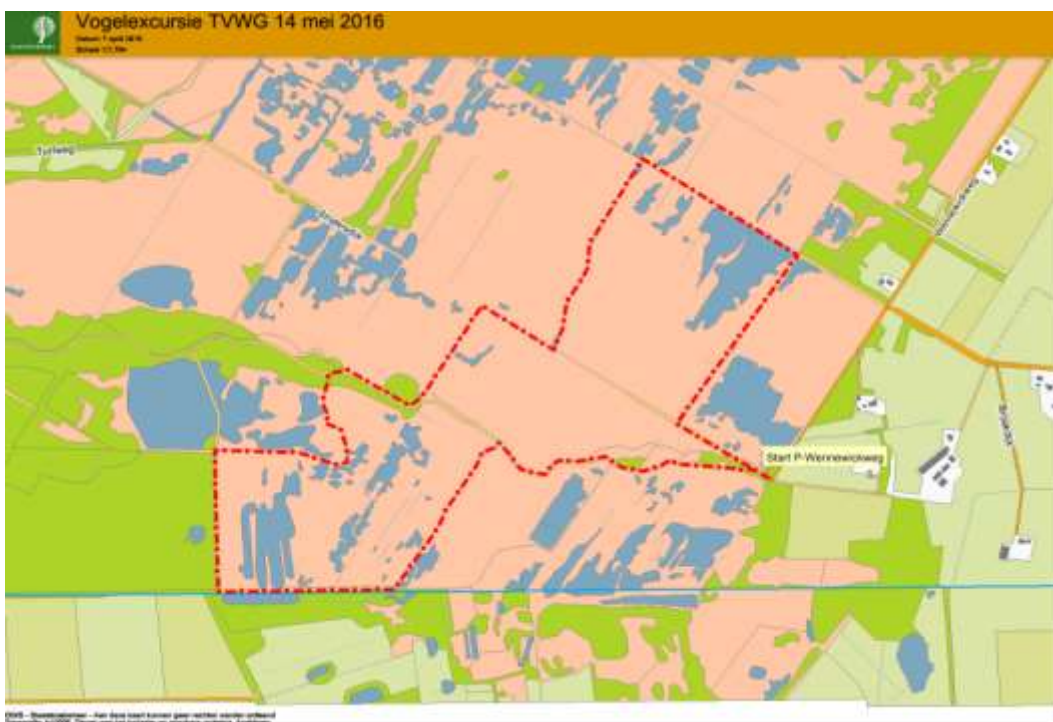
Het wachten was nog op enkele mensen die en/of in de file stonden bij Eibergen, de weg niet vonden of zonder afmelding niet kwamen opdagen.

Toch was de opkomst zondermeer goed te noemen. Nadat de site van de Vogelbescherming "vol" had vermeld, hebben zich nadien nog mensen aangemeld via onze Vogelwerkgroep.

Na de begroeting van de deelnemers hield Peter van den Akker een korte inleiding over het veengebied en wat je zoal kunt tegenkomen.

De deelnemers werden verdeeld in drie groepen o.l.v. Roy Dear, Dick Roggeveen en Peter van den Akker.

De groep van Roy vertrok als 1^e rechts het Veen in. Daarna de groep van Dick welke linksaf ging. Groep van Peter vertrok als laatste rechtsaf, wachtend tot de 1^e groep uit het zicht verdwenen was. Zie hieronder de gelopen route.

De bedoeling was dat de groepen elkaar troffen in het midden van de route en ervaringen met elkaar gingen delen.

Zelf liep ik als hekkensluiter mee in de laatste groep en kan helaas niet de ervaringen van de andere twee groepen optekenen.

Al voor de start waren er al leuke waarnemingen, zoals onder meer de Zwartkop, Roodborst(foto), Tjiftjaf, Winterkoning, Pimpel- en Koolmees, Eekhoorn, Haas en Konijnen. Van de laatstgenoemde zat er wel een heel apart soort tussen, gezeten in het weiland nabij de parkeerplaats n.l. een gitzwarte uitvoering. Waarschijnlijk een losgelaten tam exemplaar.

Roodborst

Foto: José Uitslag

Eindelijk vertrokken wij vanaf de plas aan de rechterzijde alwaar Krakeendjes, Slobeenden, Wilde eend, kuifeenden, Kokmeeuwen heerlijk aan het dobberen waren en een Blauwe Reiger die een forse Pad naar binnen wist te werken.

Blauwe Reiger

Foto: José Uitslag

Een dame uit de groep, er waren meerdere dames aanwezig, had een paraplu bij zich. Op de vraag waarom ze deze bij zich had antwoordde ze: “Dit is nodig, dan gaat het niet regenen”. Een andere dame had om dezelfde redenen een regencape meegenomen. Later kwamen we achter de werkelijkheid van bovengenoemde reden : Een prima dekmantel (...).

Na het rechte gedeelte gingen we rechtsaf. Daar troffen we onder meer een Kievit aan , een Gele Kwikstaart, een Tuinfluiter, Fitis en een Grasmus die het hoogste lied zong. Je staat er versteld van dat die kleine opdondertjes zo machtig mooi kunnen zingen. Bij het zingen gaan de kopveertjes rechtop staan en dan komt het hoogste lied eruit.

Grasmus

Foto: José Uitslag (archief)

Vervolgens gingen we linksaf alwaar aan de linkerzijde zich een grote plas bevond. Vreemd genoeg was daar geen vogel te zien. Of het door de lage temperatuur kwam of door de ineens opstekende koude wind is niet te zeggen. Langzaam lopend, de oren gespits waar de te horen Blauwborst zich schuil hield. Helaas liet hij zich op deze plek niet zien. Jammer genoeg waren de te horen Sprinkhaanzanger en de Rietgors die zich aan de rechterzijde bevonden, niet te zien. Omhoog kijkend zagen we 2 Bruine Kiekendieven in een baltsvlucht deze werden verjaagd door een Buizerd. Even later liet het mannetje Kiek zich weer zien om dan in het struikgewas te verdwijnen. Zo langzamerhand werd het lichter in de lucht en de zon deed haar best om door te komen en de eerste Gierzwaluwen begonnen evenals de Boeren- en Huiszwaluwen op insecten te jagen. Ook in dit gedeelte was wederom een Tuinfluiter te horen. Aan het eind van het pad gingen we linksaf de Knuppelbrug op. Dit is een lange houten vlonder die over het moerasgedeelte is aangelegd. Op deze brug kun je levendbarende Hagedissen aantreffen die zich heerlijk aan het opwarmen zijn. Dit keer was de brug voor ons alleen. Een Rietgors en een Roodborsttapuit lieten zich horen en bewonderen.

Roodborsttapuit

Foto José Uitslag (achief)

Rietgors

Foto José Uitslag

Halverwege hoorde ik een voor mij wel heel bekend geluid een éénmalig Kroe. De groep bleef gelijk staan en even later nogmaals Kroe. Velen hebben dit gehoord, het kwam van ver, het was overduidelijk het geluid van een Kraanvogel. Wat doet dit geluid wat met je, temeer dat je weet dat deze bijzondere vogels het symbool van liefde en levensvreugde zijn. Even ben ik helemaal lyrisch. Later nam een Fazant het geluid over en konden wij onze tocht voorzetten. Wat verderop gekomen zagen we een bezige “bij” op en neer gaan in het struikgewas om zich later op een Berkenstruikje te laten bewonderen, een Graspieper.

Graspieper

Foto: José Uitslag (archief)

Aan het eind van de brug hebben velen van ons gelegenheid gekregen om dit mooie exemplaar vast te leggen, alleen die van mij is mislukt en Tiny heeft per ongeluk al haar gemaakte foto's gewist (heel sneu).

Terwijl wij de Graspieper nog aan het bewonderen waren vlogen Watersnippers voor ons gezichtsveld langs.

Onze tocht vervolgende kwamen we bij het bosperceel de groep van Dick tegen. Op de vraag of zij nog iets bijzonders hadden gezien werd heel enthousiast gereageerd. Ze hadden de Wielewaal gezien en gehoord. Wow!!! Voorts een Boom- en Torenvalk, en een Rode Wouw boven de Rietvelden.

Terwijl wij met elkaar de waarnemingen doornamen liet een mannetje Blauwborst zich goed zien. Juist op een dood struikje nam hij plaats en liet zich als een mooi model vastleggen.

Blauwborst (m)

Foto: José Uitslag

Al pratende en genietende van deze prachtige vogel liet de Grote Bonte Specht zich bewonderen. Meerdere keren was hij te zien op een dode Berk, dan weer in de omliggende struiken, op jacht naar insecten. Onder een luid roepende tjeek vervolgde hij z'n weg.

Even verder gingen we linksaf de Rietvelden in. Aan het begin bleven we even staan om het geluid van de Wielewaal op te vangen Ja en daar was hij dan: Tjek Tjek Tulu, Wat een prachtig helder geluid. Gezien hebben we hem niet, maar met het geluid waren we al dik tevreden. Een Boomklever was eveneens op zoek naar insecten.

Onderwijl liet een mannetje Goudvink zich horen, maar de geluiden van de Kleine Karekiet overstemden het. Ook het luide gekwaak van de aanwezige Poel- en Bastaardkikkers begon op gang te komen. Diverse Libellensoorten lieten zich zien en omhoog kijkend zagen we een Boomvalk voorbij komen en even later een Torenavalk. Verscholen in het riet liet een Waterral zich horen. Het opwarmende weer met de zon liet het veen weer leven.

In het lange stuk, langs de Duitse grens waren de Kleine Karekieten in grote getalen aan het communiceren met elkaar krr..krr..krr..tsjiek tsjiek, Volop Fitissen en Tjiftjafs en een Staartmees vloog voor ons langs een boom in. Inmiddels was het gekwaak van de alom aanwezige kikkers oorverdovend en konden wij deze ook bewonderen in de verderop gelegen poelen. Inmiddels hadden wij de groep van Roy ingehaald en bleven kijken naar een bijzonder Libellensoort die op het Fonteinblad in één van de poelen zich liet bewonderen.

Aan het einde van het pad gingen we rechtsaf richting parkeerplaats. Aan de rechterzijde in een grote diepe poel zagen we de kleinste Futensoort: twee duikende Dodaartjes.

Aangekomen bij de parkeerplaats konden we met elkaar de waarnemingen, vragen en opmerkingen doornemen en kon een ieder z'n eigen weg vervolgen. Enkelen hebben de route nogmaals doorgelopen, zij konden er geen genoeg van krijgen.

Speciaal ging de aandacht uit naar Brechtje Spit, een jong meisje die met haar ouders meegekomen was. Zij heeft alle waarnemingen uit haar groep opgeschreven en zelfs herkend. Een diep respect voor de kennis van vogels die ze in huis heeft.

Hierbij een dankwoord aan de gidsen die met elan en bevlogenheid de deelnemers rondgeleid hebben. Speciaal gaat onze dank uit naar Rick Ruis, beheerder van Staatsbosbeheer die deze route voor ons heeft uitgestippeld en zijn goedkeuring aan deze excursie heeft verleend.

Haaksbergen, 15 mei 2016

José Uitslag

Waarnemingen:

Aantal deelnemers: 41.

Gidsen: Peter van den Akker, Roy Dear, Dick Roggeveen. Reservegidsen: Chris Klok, Geurt Slotman, Marjolein en José Uitslag;
Coördinator: José Uitslag;

Locatie: Haaksbergerveen, Wennewickeweg; tijdstip 8.00 uur – 11.00 uur

Organisatie: Twentse Vogelwerkgroep i.s.m. Vogelbescherming en Staatsbosbeheer (Rick Ruis).

Aantal vastgestelde soorten: 65

Aanvullende soorten:

Amfibieën : Adder, Poelkikker, Heikikker, Bastaardkikker, Levendbarende hagedis;

Zoogdieren: Haas, Konijn, Eekhoorn;

Insecten : Diverse soorten Libellen;

Bijzonderheid: De vogelkennis van de zeer jeugdige Brechtje Spit heeft menig vogelhart doen smelten. Een jonge Ornitholoog in de dop.

Weersomstandigheden:

Wind: Noord-west 4; Droog. Zwaar bewolkt, later licht bewolkt en brak de zon door.

Starttemperatuur 8.00 uur: 6 graden C; gevoelstemperatuur 0 graden C.

Middentemperatuur 9.30 uur: 8 graden C; gevoelstemperatuur 6 graden C.

Eindtemperatuur 11.00 uur: 9 graden C; gevoelstemperatuur 9 graden C.

Waarnemingenlijst vogelsoorten

Roodkeelduiker		Brandgans	x	Visarend		Kleine Plevier	
Parelduiker		Rotgans		Schreeuwend		Bontbekplevier	
Kuifduiker		Ross- / Sneeuwgans		Rode Wouw	x	Strandplevier	
Geoorde Fuut		Canadese Gans		Zwarte Wouw		Zilverplevier	
Dodaars	x	Roodhalsgans		Bruine Kiekendief	x	Morinelplevier	
Fuut		Bergeend		Blauwe Kiekendief		Goudplevier	
Roodhalsfuut		Casarca		Grauwe Kiekendief		Kievit	x
Jan van Gent		Nijlgans	x	Ruigpootbuizerd		Kanoet	
Aalscholver	x	Indische Gans		Buizerd	x	Drieteenstrandloper	
Kuifaalscholver		Mandarijneend		Wespendief		Paarse Strandloper	
Roerdomp		Wilde Eend	x	Sperwer	x	Steenloper	
Woudaapje		Krakeend	x	Havik		Bonte Strandloper	
Kwak		Pijlstaart		Torenavalk	x	Krombekstrandloper	
Blauwe Reiger	x	Slobeend	x	Roodpootvalk		Temmincks Strandloper	
Purperreiger		Smient		Boomvalk	x	Kleine Strandloper	
Kleine Zilverreiger		Wintertaling	x	Slechtvalk		Bosruiter	
Grote Zilverreiger		Zomertaling		Smelleken		Witgat	
Ooievaar		Tafeleend		Korhoen		Oeverloper	
Zwarte Ooievaar		Krooneend		Patrijs		Tureluur	x
Lepelaar		Witogeend		Kwartel		Zwarte Ruiter	
Flamingo		Toppereend		Kwartelkoning		Groenpootruiter	
Knobbelzwaan		Kuifeend	x	Fazant	x	Poelruiter	
Kleine Zwaan		Eider		Waterral	x	Grutto	
Wilde Zwaan		Zwarte Zee-eend		Porseleinhoen		IJlandse Grutto	
Zwarte Zwaan		Grote Zee-eend		Waterhoen		Rosse Grutto	
Taigarietgans		IJseend		Meerkoet	x	Wulp	x
Toendrarietgans		Brielduiker		Kraanvogel	x	Regenwulp	
Kleine Rietgans		Nonnetje		Grote Trap		Houtsnip	
Kolgans		Grote Zaagbek		Scholekster	x	Watersnip	x
Dwerggans		Middelste Zaagbek		Kluut		Bokje	
Grauwe Gans	x	Zeearend		Steltkluut			

Grauwe Franjepoot		Bijeneter		Roodborsttapuit	x	Boomkruiper	x
Kemphaan		Zwarte Specht		Zanglijster		Grauwe Klauwier	
Kleine Jager		Groene Specht	x	Koperwiek		Klapekster	
Kokmeeuw	x	Grote Bonte Specht	x	Grote Lijster	x	Ekster	
Stormmeeuw		Kleine Bonte Specht		Kramsvogel		Gaai	x
Zwartkopmeeuw		Draaihals		Merel	x	Kauw	
Zilvermeeuw		Veldleeuwerik		Beflijster		Russische Kauw	
Geelpootmeeuw		Kuifleeuwerik		Tuinfluit	x	Roek	
Pontische Meeuw		Boomleeuwerik		Zwartkop	x	Zwarte Kraai	x
Kleine Mantelmeeuw		Strandleeuwerik		Braamsluiper		Bonte Kraai	
Grote Mantelmeeuw		Oeverzwaluw		Grasmus	x	Raaf	
Dwergmeeuw		Boerenzwaluw	x	Rietzanger		Notenkraker	
Dwergstern		Huiszwaluw	x	Sprinkhaanzanger	x	Spreeuw	
Grote Stern		Duinpieper		Snor		Wielewaal	x
Lachstern		Waterpieper		Graszanger		Huismus	
Visdief		Oeverpieper		Kleine Karekiet	x	Ringmus	
Noordse Stern		Graspieper	x	Bosrietzanger		Vink	x
Reuzenstern		Boompieper	x	Grote Karekiet		Keep	
Zwarte Stern		Roodkeelpieper		Spotvogel		Kneu	x
Witvleugelstern		Witte Kwikstaart	x	Fitis	x	Frater	
Zeekoet		Rouwkwikstaart		Fluiter		Barmsijs	
Alk		Gele Kwikstaart	x	Tijftjaf	x	Putter	
Holenduif		Engelse Kwikstaart		Goudhaan		Groenling	
Houtduif	x	Noordse Kwikstaart		Vuurgoudhaan		Sijs	
Turkse Tortel		Grote Gele Kwikstaart		Grauwe Vliegenvanger		Europese Kanarie	
Zomertortel		Winterkoning	x	Bonte Vliegenvanger	x	Goudvink	x
Koekoek	x	Waterspreeuw		Koolmees	x	Appelvink	
Bosuil		Pestvogel		Zwarte Mees		Kruisbek	
Ransuil		Heggenmus		Pimpelmees	x	Roodmus	
Velduil		Roodborst	x	Kuifmees		Rietgors	x
Kerkuil		Nachtegaal		Glanskop		Sneeuwgors	
Steenuil		Blauwborst	x	Matkop	x	IJsgors	
Nachtzwaluw		Gekraagde Roodstaart		Staartmees	x	Ortolaan	
Gierzwaluw	x	Zwarte Roodstaart		Baardman		Geelgors	
Hop		Tapuit		Buidelmees		Grauwe Gors	
IJsvogel		Paapje		Boomklever	x		